

FRAMHALDSSKÓLINN Í VESTMANNAEYJUM

Próftími: 90 mín

PRÓFGREIN: Sjú 103 Lokapróf (60% af heildareinkunn)

Dags. 16.05.2020

KENNARI: Sigrún Þórunn

Kl. 09.00 - 10.30

Nemandi: .....

Kennitala: .....

Ath. Engin hjálpargögn leyfð önnur en skriffæri og strokleður

Lesið **vandlega** yfir allar spurningar áður en þið hefjist handa við að svara.

Prófið er 100 atriði á 10 blaðsíðum auk forsíðu. Athugið hvort þið séuð með þær allar.

Vægi spurninga er mismikið. Nýtið tíma ykkar í samræmi við það.

Próftími er 90 mín

Notið baksíðurnar ef línufjöldi er ekki nægilegur.

Gangi ykkur vel.

A) **Krossaspurningar** (30). Svvaraðu með því að setja X framan við rétt svar.

Aðeins einn möguleiki kemur til greina í hverri spurningu. Rétt svar gefur 2 stig.

1. Langerhanseyjar framleiða hormón sem áhrif hafa á sykurvægi líkama. Beta frumur eyjanna mynda hormónið

- ( ) glúkagon
- ( ) insúlín
- ( ) sómatóstátín
- ( ) adrenalín

2. Stjórnstöð varmajafnvægis í mönnum er í:

- ( ) mænukylfu
- ( ) litla heila
- ( ) heilaberki
- ( ) undirstúku

3. Óhóflegur vefja- eða líffærisauki einkennist af auknum frumufjölda. Kallast þetta:

- ( ) atrophía
- ( ) hypertrophía
- ( ) hyperplasia
- ( ) metaplasía

4. Fullþroska frumur í vef fjölga sér stöðugt með mítósuskiptingu. Slíkar frumur eru kallaðar:

- ( ) óstöðugar frumur
- ( ) stöðugar frumur
- ( ) fullsérhæfðar frumur
- ( ) mastfrumur

5. Löskunaráhrif reykinga á mannslíkama eru margvísileg. Hvað af eftirtöldum sjúkdómum má með nokkru öryggi (vissu) rekja til reykinga?

- ( ) vélindiskrabbamein og gyllinæð
- ( ) æðakölkun og húðsveppasýkingar
- ( ) kransæðastífla og blöðrukrabbamein
- ( ) magasár og heilahimnubólga

6. Óheppileg áhrif mikillar magnýlneyslu (asperín) á mannslíka eru m.a.:

- ( ) hitalækkandi áhrif
- ( ) minnkar bólgu
- ( ) dregur úr höfuðverk
- ( ) veldur magabólgu

7. Æxlisgen (onkógen) eru:

- ( ) venjuleg frumugen sem mynda eðlileg frumuprótein
- ( ) gen sem stýra myndun próteina er vekja æxlivöxt
- ( ) gen sem breytast í forstigsæxlisgen (protoncogen)
- ( ) gen sem ummynda veirur í illkynja æxli

8. Þekktar orsakir æxlisvaxtar í mönnum eru:

- genaveilur
- veirusýkingar
- efnalöskun
- allt ofangreint

9. Keratosis (hornlagsauki) eru frumuskemmdir sem koma fram í:

- slímhúð lungna
- í undirhúð (forstigsbreytingar)
- í leðurhúð
- ekkert rétt af ofangreindu

10. Tinea-sýkingar eru:

- bakteríusýkingar í húð
- veirusýkingar í húð
- sveppasýkingar í húð
- áblástur af völdum Herpes

11. Langvarandi bólgumyndandi sjúkdómur. Leggst fyrst og fremst á hryggjarliði og liðbönd hryggjar. Lýsingin á best við sjúkdóminn:

- slitgigt
- iktsýki
- hryggikt
- þvagsýrugigt

12. Osteoporosis (beinþynning) er kynháður sjúkdómur. Kemur fram í fólki á miðjum aldri. Mögulegar ástæður hans eru:

- ( ) óhófleg kalkneysla
- ( ) aukin estrógen framleiðsla
- ( ) dagleg og holl hreyfing
- ( ) skortur á eðlilegum beinmassa

13. Orsakir heilablóðfalls (apoplexia cerebri) eru margvíslegar. Hvað af neðangreindu getur mögulega valdið heilablóðfalli?:

- ( ) þreyta og svimi
- ( ) vefjapurrkur og sykursýki
- ( ) lágþrýstingur (hypotensio) og kröfugt hjartapump
- ( ) kölkun í bláæðum heilans.

14. Hver eftirtaldir sjúkdómar í taugakerfi er kallaðir mergslíðursjúkdómur:

- ( ) Parkinsonsveiki og flogaveiki
- ( ) Alzheimer og heilabólga
- ( ) Heila og mænusigg
- ( ) Heilakvilli (encephalopathy) og flogaveiki

15. Eftirfarandi lýsing: " liðverkir, ljósfælni, meðvitundarleysi, hnakkastífnir" á einna best við:

- ( ) heilabólgu
- ( ) heilahristing
- ( ) heilahimnubólgu
- ( ) heilablóðfall

B) . **Tengingaspurningar** (12). Tengdu saman orð og hugtök sem best eiga saman í hægri dálki við orð og hugtök í vinstri dálki með því að merkja með viðeigandi tölu í vinstri dálk. Þrjú hugtök ganga af í hægri dálki

( ) Acidosis	1) beinþynning
( ) ulcus	2) heilablóðfall
( ) peritonitis	3) sveppasýking
( ) thrombosis	4) botnlangabólga
( ) necrosis	5) sár
( ) Clostridium tetani	6) sýrustig lækkar í blóði
( ) hemophilia	7) lífhimnubólga
( ) hepatitis	8) segamyndun (blóðtappi)
( ) melanoma malignum	9) heilaæxli
( ) osteoporosis	10) lifrabólga
( ) fractúra	11) stífkrampi
( ) apoplexia cerebralis	12) dreyrasýki
	13) illkynja sortuæxli
	14) drep
	15) beinbrot

c. Orðskýringar (12).

Gerðu stuttlega grein fyrir neðangreindum meinafræðilegum hugtökum:

a. Blóðþurrðarsjúkdómar

---

b. Fibromyalgia

---

c. Psoriasis

---

d. Meinvarp (metastasis)

D). **Textaspurningar** (46). Athugaðu vægi spurninga og svaraðu í samræmi við það.

A. **Æxlisvöxtur/nývöxtur (neoplasia)** (10). Svaraðu eftirfarandi:

Hvaða munur er á -carinoma og -sarcoma æxlum? (3)

Berðu saman mismunandi hegðun góðkynja og illkynja æxlisvaxtar (7)

B. **Heilablóðfall**. Gerðu grein fyrir 4 mögulegum orsökum heilablóðfalls (5)

C. Alzheimer sjúkdómur. Tilgreindu þekktar orsakir sjúkdómsins, vefrænar breytingar sem fylgja honum og helstu sjúkdómseinkenni (7)

D. Iktsýki (arthritis rheumatoides). Hverjar eru líklegar orsakir þessa sjúkdóms? Hvaða sjúkdómseinkenni fylgja honum? (7)

E. Samvægisferli (6). Lýstu einu samvægisferli að eigin vali. Hvað einkennir það og hvað getur farið úrskeiðis ef það starfar ekki rétt?

F. Lýsið í stuttu máli uppbyggingu eiginlegra liðamóta og nefnið a.m.k þrjú liðamót sem hafa þessa uppbyggingu í hreyfikerfi mannsins (5)

G. Hver eru möguleg löskunaráhrif reykinga á mannlíkama, önnur en krabbamein? (6)
